

A nyugdíjpénztári tagok átlagos díjterhelése (2000-2016)

Tekintettel arra, hogy a pénztártagok által fizetett díjak a pénztárválasztásnál, illetve a pénztárak közötti esetleges átlépési döntésnél kiemelt jelentőséggel bírnak, a Magyar Nemzeti Bank elemzési jelleggel ismételten áttekintette az önkéntes nyugdíjpénztárak díjterhelését.

A díjterhelési mutató célja egy olyan egységes mutatószám alkalmazása, amely segítségével a tagokat éves szinten terhelő, a tagi befizetésekből és a befektetésekből levont díj megjeleníthető, és az egyes pénztárak esetében összehasonlítható.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak a működési költségeket a pénztártagok, illetve a munkáltatói tagok befizetéseiből működésre levont díjból, a vagyonkezeléshez kapcsolódó tevékenységek ráfordításait a pénztártagok megtakarításait terhelő díjból fedezik.

Az önkéntes nyugdíjpénztárakra vonatkozó jogszabályi rendelkezések a díjlevonásra korlátokat szabnak meg. A pénztártag, illetve a munkáltatói tag által teljesített befizetésnek az évi 10 000 forint összeghatárig terjedő részéből legfeljebb 10 %-ot, az évi 10 000 forintot meghaladó részből legfeljebb 6 %-ot vonhat le a pénztár működésre. A tagdíjból levonható díjrész tényleges mértékét a pénztár közgyűlése határozza meg, azt a pénztár alapszabálya tartalmazza. A pénztár az alapszabályában meghatározott tagdíjfelosztási aránytól kizárólag a belépéstől számított első két hónapban térhet el.¹ A befektetési tevékenység költségein belül a vagyonkezelésre levont költségek a jogszabály szerint nem haladhatják meg az éves átlagos befektetett vagyon 0,8 %-át. A befektetési tevékenység költségeivel kapcsolatos díjak a tagok megtakarításának hozamát csökkentik. A díjterhelési mutató e két célra levont összegre számított átlagos éves értéke.

A gyakorlatban a pénztárak általában a jogszabályban meghatározott korlátnál alacsonyabb díjakat alkalmaznak.

A pénztártagok számára a nyugdíjpénztári megtakarításukat terhelő díjak meglehetősen nehezen ítélnék meg. Díjnak egyrészt a befizetett tagdíjak² működési és likviditási tartalékra jutó hányada, másrészt a megtakarítások befektetése után felszámolt díj (elsősorban vagyon- és letétkezelési díj) tekinthető.

A levont díjak vetítési alapja eltérő, a működési és likviditási tartalékra jutó díj a tagdíj arányában, a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjak a befektetett vagyonhoz viszonyítva vannak meghatározva. A díjterhelési mutató vizsgálatok a pénztárak alapításától eltelt időre is tekintettel kell lenni. A megtakarítások kezdeti éveiben ugyanis a működési díjterhelés rész tetemes hányadot tesz ki a díjterhelésből, míg a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjak aránya csekélyebb, mivel a felhalmozott vagyon még nem számottevő. Később – a felhalmozott vagyon növekedésével – a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjterhelés rész aránya fokozatosan nő a teljes díjterhelésen belül a működési díjterhelés résszel szemben, így hosszú távon már a befektetési tevékenységhez kapcsolódó díjrész a meghatározó.

Az önkéntes nyugdíjpénztárakra vonatkozóan változatlanul közöljük a vagyonnal súlyozott átlagos díjterhelési mutatót. A teljes üzleti évvel nem rendelkező, illetve a beolvadt pénztárak díjterhelési

¹ Az eltérés eredményeképpen az első két hónapban a működési és likviditási tartalékra jutó rész legfeljebb összesen 4000 forinttal haladhatja meg azt az összeget, ami az egyébként meghatározott arányok alkalmazásából adódna.

² A számítás alapjául vett tagdíjak nem tartalmazzák a tagok egyéb befizetéseit, a működési célra kapott rendszeres és eseti támogatásokat, adományokat, egyéb bevételeket.

mutatói nem hasonlíthatók össze a korábbi időszakokkal, a többi pénztár adataival, ezért azokat nem tesszük közzé.

A mellékelt számítás egyfajta megközelítése a díjterhelés kérdésének, azonban arra mindenképpen alkalmas, hogy bemutassa a múltbeli és a jelenlegi díjterhelés mértékét, illetve alakulásának tendenciáját. A számítás eredményeként az elmúlt tizenhét év pénztárankénti díjterhelését mutatjuk be.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak szektorszintű díjterhelése 2016-ban az előző évhez képest csökkent, a 2016. évi átlagos díjterhelés **0,80%** volt.

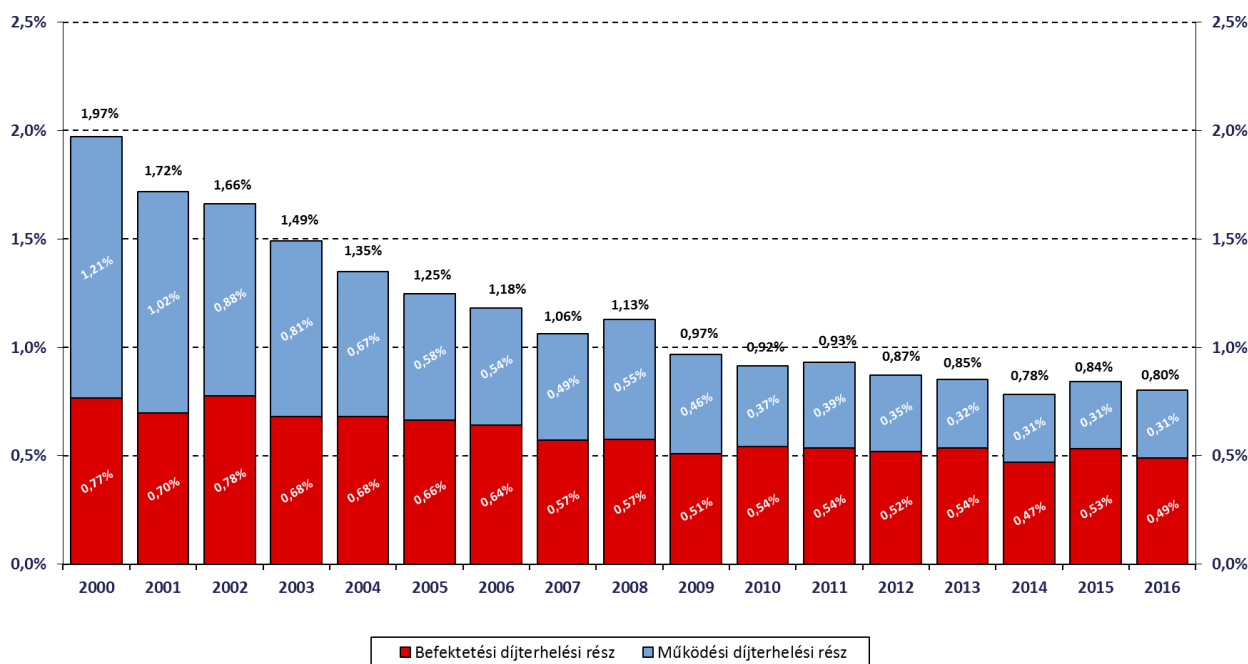
Szektorszintű súlyozott átlagos díjterhelés

Önkéntes nyugdíjpénztárak			
Év	Teljes díjterhelés*	Működési díjterhelés rész**	Befektetési díjterhelés rész***
2000	1,97%	1,21%	0,77%
2001	1,72%	1,02%	0,70%
2002	1,66%	0,88%	0,78%
2003	1,49%	0,81%	0,68%
2004	1,35%	0,67%	0,68%
2005	1,24%	0,58%	0,66%
2006	1,18%	0,54%	0,64%
2007	1,06%	0,49%	0,57%
2008	1,13%	0,55%	0,57%
2009	0,97%	0,46%	0,51%
2010	0,92%	0,37%	0,54%
2011	0,93%	0,39%	0,54%
2012	0,89%	0,36%	0,53%
2013	0,85%	0,32%	0,54%
2014	0,78%	0,31%	0,47%
2015	0,84%	0,31%	0,53%
2016	0,80%	0,31%	0,49%

*A teljes díjterhelés a működési és likviditási tartalékra levont tagdíjrész és a befektetési tevékenységhez kapcsolódó költségek (vagyonkezelési díj, letétkezelési díj) összege a fedezeti tartalék vagyonára vetítve
**A működési díjterhelés rész a működési és likviditási tartalékra levont tagdíjrész összege a fedezeti tartalék vagyonára vetítve
***A befektetési díjterhelés rész a befektetési tevékenységhez kapcsolódó költségek (vagyonkezelési díj, letétkezelési díj) összege a fedezeti tartalék vagyonára vetítve

Az alábbi grafikon szemléletes módon bemutatja, hogy a vagyonarányos működési és befektetési költségek hogyan alakultak a pénztári szektorban.

Önkéntes nyugdíjpénztárak

Díjterhelés 2000-2016

A következő táblázatban szereplő százalékos értékek azt mutatják be³, hogy az önkéntes nyugdíjpénztári tagok átlagosan a megtakarításuk hány százalékát fizették ki működési, likviditási célra, illetve vagyonkezelési, letétkezelési díjként (évente). A feltüntetett díjterhelési mutatók a fedezeti tartalékot átlagosan terhelő díjakat mutatják, így az egyes tagok esetében a díjterhelés mértéke ezektől eltérhet.

Fontosnak tartjuk kiemelni, hogy a díjterhelés mértékének megítélésakor figyelembe kell venni az alábbiakat.

- A díjterhelési mutató a befektetésekhez kapcsolódó díjak tekintetében csak a pénztárnál közvetlenül megjelenő költségeket veszi figyelembe. A pénztár befektetési portfóliójának hozamát csökkenthetik közvetett befektetési költségek (pl. a pénztári portfólióban lévő befektetési alapok alapkezelési díja), amelyek nem jelennek meg a díjterhelési mutatóban. 2016-ban szektorszinten a pénztárak fedezeti tartaléka átlagosan 6,6%-os hozamot ért el, azonban az egyes pénztárak, és a pénztári portfóliók teljesítményei között nagy szórás tapasztalható.
- Jelentős hatást gyakorolhat a díjterhelési mutató mértékére a pénztár által elért befektetési teljesítmény és az adott portfólió referenciahozamának különbsége. Általánosságban elmondható, hogy sikerdíjas konstrukció alkalmazása során, amennyiben a pénztár által elért hozam meghaladja a referenciahozamot, és pozitív mértékű, a vagyonkezelő partner sikerdíjra jogosult. 2016-ban voltak olyan pénztári portfóliók, ahol a referenciahozam és az elért hozam különbsége kisebb volt, mint az előző években, ez pedig azt jelentette, hogy egy

³ A múltra vonatkozó díjterhelés számítása során az éves beszámolóban szereplő nem fedezeti jellegű tagdíjbefizetéseket és a vagyonkezelői, letétkezelői díjakat vetítettük a záró piaci eszközértékre. A számítást a 2000. évtől kezdődően végeztük, mivel az éves beszámoló formátumában ekkor már a vagyonkezelési, letétkezelési díj külön soron jelent meg. Ez a megközelítés a pénztártagok oldaláról méri fel a díjakat.

jobb befektetési teljesítmény esetén is, a vagyonhoz viszonyítva arányaiban kisebb mértékű sikerdíjra volt jogosult a pénztár vagyonkezelője, mint az előző években.

Az önkéntes nyugdíjpénztárak díjterhelési mutatója az előző évi 0,84%-ról 0,80%-ra csökkent. A teljes díjterhelésen belül a szektorszintű működési díjterhelés rész nem változott, a befektetési díjterhelési rész viszont 0,53%-ról 0,49%-ra csökkent le.

A csökkenés elsődleges oka, hogy néhány nagyobb pénztár módosított a megbízott vagyonkezelőivel kötött szerződési feltételeken, és alacsonyabb díjazásban állapodott meg, ennek következtében csökkentek a fix és sikerdíjas konstrukciók után felszámolt vagyonkezelői díjak.

Az előző évhez képest ugyanakkor voltak olyan intézmények, ahol emelkedett a díjterhelési mutató értéke, a legfőbb okok a következők voltak:

- több pénztárnál az egységes tagdíj emelésére került sor, aminek következtében a működési tartalékra jutó rész abszolút értéke is növekedett,
- egyes munkáltatók a korábbi években kevesebb tagdíjhozzájárulást fizettek a hozzájuk tartozó pénztáraknak, a kiesést 2016-ban viszont pótolták,
- egyes pénztáraknál a korábban meglévő fedezeti, működési és likviditási tagdíjbefizetésekhez kapcsolódóan újabb sáv került bevezetésre. Az új sávra a pénztári alapszabály korábban nem határozott meg működési költségelvonást, 2016-tól azonban már igen, emiatt értelemszerűen az új sávba eső befizetések miatt növekedett a működési költségelvonás is,
- 2015-ben több pénztárhoz – a felügyeleti vizsgálatoknak köszönhetően – vagyonkezelői díjvisszatérítés érkezett, amelynek hatása egyszeri volt, emiatt az adott évben, az előző évekhez viszonyítva csökkent a kimutatott vagyonkezelői díj mértéke, amely azonban 2016-ban visszaállt a szerződéses szintre,
- a kisebb intézmények esetén a tagság viszonylagosan hasonló korösszetétele miatt az év végével nagyobb összegű szolgáltatási kifizetésre került sor, emiatt a díjterhelési mutató vetítési alapjában szereplő vagyon az előző évhez képest jelentősen csökkent, következésképpen a díjterhelési mutató értéke emelkedett.

Önkéntes nyugdíjpénztárak intézményenkénti díjterhelése

Pénztár	Tevékenységek kezdete	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
3M Önkéntes Nyugdíjpénztár*	1998	1,37%	1,16%	1,11%	0,96%	0,86%	1,07%	0,82%	0,81%	1,50%	0,80%	0,79%	0,93%	1,00%	0,89%	0,83%	0,81%	1,00%
AEGON Magyarország Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,57%	2,58%	2,55%	2,18%	1,90%	1,77%	1,55%	1,36%	1,08%	1,27%	1,19%	1,21%	1,01%	0,95%	0,89%	0,92%	0,94%
Allianz Hungária Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	2,46%	1,90%	1,94%	1,53%	1,68%	1,49%	1,44%	1,25%	1,37%	1,11%	1,09%	1,18%	1,07%	1,04%	1,09%	1,09%	1,06%
Aranykor Országos Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	1,73%	1,50%	1,62%	1,36%	1,08%	0,87%	0,79%	0,67%	0,81%	0,66%	0,66%	0,68%	0,63%	0,63%	0,40%	0,65%	0,60%
Artisjus Kardos Gyula Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1995	0,68%	0,60%	0,64%	0,50%	0,44%	0,47%	0,81%	0,66%	0,64%	0,36%	0,64%	0,69%	0,56%	0,63%	0,47%	0,34%	0,29%
BIZALOM Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1994	2,30%	2,01%	1,73%	1,40%	1,44%	1,35%	1,07%	0,78%	0,85%	0,93%	0,62%	1,01%	0,94%	1,00%	0,93%	0,81%	0,73%
Bongrain Magyarország Önkéntes Nyugdíjpénztár	1999	1,54%	0,79%	0,63%	0,48%	0,43%	0,37%	0,36%	0,35%	0,43%	0,25%	0,39%	0,42%	0,23%	0,26%	0,23%	0,21%	0,20%
Budapesti Elektromos Művek Rt. Munkavállalói Nyugdíjpénztára	1995	0,71%	0,85%	0,64%	0,64%	0,91%	0,40%	0,55%	0,43%	0,49%	0,82%	0,61%	0,51%	0,57%	0,58%	0,76%	0,40%	0,73%
Budapest Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1997	2,12%	2,14%	2,13%	1,85%	1,55%	1,44%	1,35%	1,30%	1,37%	1,08%	1,05%	0,95%	0,88%	0,88%	0,86%	1,04%	0,99%
CÁT Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	1,31%	1,50%	0,96%	0,78%	0,42%	0,36%	0,30%	0,34%	0,88%	0,75%	0,73%	0,93%	0,71%	0,64%	0,77%	0,70%	0,59%
Chinoin Nyugdíjpénztár	1995	1,50%	0,88%	0,99%	0,67%	1,12%	1,13%	0,88%	0,67%	0,48%	0,71%	0,51%	0,50%	0,45%	0,69%	0,63%	0,60%	0,33%
CIB Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	1,06%	1,01%	0,83%	0,68%	0,55%	0,44%	0,42%	0,42%	0,50%	0,44%	0,32%	0,34%	0,29%	0,23%	0,25%	0,52%	0,58%
Cimbora Nyugdíjpénztár	1996	1,33%	0,52%	0,51%	0,51%	0,48%	0,47%	0,46%	0,42%	0,43%	0,39%	0,36%	0,35%	0,32%	0,29%	0,29%	0,29%	0,28%
Danubius Szálloda és Gyógyüdülő Rt. Munkavállalói Nyugdíjpénztára	1995	0,57%	0,49%	0,55%	0,48%	0,33%	0,66%	0,79%	0,64%	0,63%	0,54%	0,95%	0,68%	0,65%	0,60%	0,67%	0,18%	0,61%
DUNASTYR Polisztirolgyártó Zrt. Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	0,38%	0,32%	0,03%	0,94%	0,78%	0,73%	0,73%	0,63%	0,67%	0,61%	0,60%	0,66%	0,60%	0,35%	0,38%	0,38%	0,37%
Életút Nyugdíjpénztár	1995	1,93%	1,20%	0,95%	0,88%	0,74%	0,73%	0,70%	0,62%	0,70%	0,65%	0,49%	0,49%	0,52%	0,52%	0,48%	0,47%	0,41%
Első Kalocsai Nyugdíjpénztár*	1995	0,97%	1,05%	0,86%	0,73%	0,71%	0,87%	0,81%	0,69%	0,70%	0,60%	0,60%	0,59%	0,55%	0,54%	0,50%	0,63%	0,63%
Első Országos Iparszövetségi Nyugdíjpénztár	1995	1,31%	1,17%	1,08%	0,92%	0,73%	0,60%	0,58%	0,51%	0,56%	0,52%	0,49%	0,56%	0,44%	0,45%	0,51%	0,42%	0,40%
Első Rendőri Kiegészítő Nyugdíjpénztár, a Belügyi Nyugdíjpénztár	1995	2,18%	2,06%	1,83%	1,59%	1,36%	1,26%	1,22%	1,03%	1,43%	1,29%	0,86%	0,89%	0,65%	0,45%	0,41%	0,40%	0,58%
ERSTE Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	1,83%	1,78%	2,01%	2,38%	2,05%	2,11%	1,74%	1,49%	1,68%	1,29%	1,14%	1,22%	0,94%	0,99%	0,99%	1,02%	0,99%
FŐGÁZ Kölcsönös Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	2,15%	1,59%	1,16%	0,89%	0,31%	0,36%	0,36%	0,33%	0,76%	0,74%	1,00%	0,62%	0,61%	0,79%	0,73%	0,71%	0,65%
Generall Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,21%	1,72%	1,74%	1,77%	1,74%	1,79%	1,64%	1,55%	1,66%	1,18%	1,24%	0,62%	1,10%	0,99%	0,99%	0,96%	0,96%
Gyöngyház Önkéntes Kölcsönös Biztosító Nyugdíjpénztár	1996	2,04%	1,91%	1,78%	1,58%	1,35%	1,67%	1,49%	1,36%	1,42%	0,98%	1,31%	1,39%	1,23%	1,11%	0,79%	0,81%	0,93%
HONVÉD Községi Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	2,14%	2,08%	2,16%	1,76%	1,21%	1,03%	0,74%	0,65%	0,78%	0,71%	0,85%	0,83%	0,70%	0,60%	0,60%	0,60%	0,58%
Lilly Nyugdíjpénztár*	1996	1,74%	1,45%	1,37%	1,05%	0,90%	0,95%	0,62%	0,37%	0,40%	0,29%	0,21%	0,19%	0,19%	0,16%	0,14%	0,14%	0,18%
Mentő Önkéntes Nyugdíjpénztár	1998	2,14%	1,52%	1,86%	1,67%	1,35%	1,15%	1,09%	0,95%	0,98%	0,87%	0,88%	1,13%	0,80%	0,81%	0,63%	0,74%	0,77%
Mező Nyugdíjpénztár	1995	1,92%	1,59%	1,36%	1,11%	1,12%	1,09%	1,18%	0,91%	1,05%	1,11%	0,76%	0,91%	0,82%	0,91%	0,91%	0,89%	0,87%
MKB Országos Nyugdíjpénztár	1994	1,59%	1,54%	1,59%	1,43%	1,15%	1,12%	1,14%	1,06%	1,24%	0,95%	0,92%	0,89%	0,82%	0,83%	0,83%	0,84%	0,82%
OTP Önkéntes Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1995	2,36%	1,92%	1,86%	1,82%	1,62%	1,43%	1,38%	1,28%	1,50%	1,11%	0,99%	0,98%	0,86%	0,85%	0,66%	0,79%	0,73%
Pannónia Nyugdíjpénztár, a CIG Partnerség tagja	1995	0,96%	0,85%	0,79%	0,73%	0,61%	0,61%	0,62%	0,54%	0,66%	0,55%	0,49%	0,50%	0,79%	0,83%	0,88%	1,09%	0,93%
Magyar Posta Takarékszövetkezet Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	1,26%	1,37%	1,29%	1,23%	1,01%	1,01%	1,18%	1,14%	0,93%	0,97%	0,89%	0,81%	0,86%	0,89%	0,92%	0,74%	0,58%
Prémium Önkéntes Nyugdíjpénztár	1995	3,67%	2,90%	2,31%	1,90%	1,72%	1,69%	1,82%	1,30%	1,26%	1,04%	1,04%	1,30%	1,10%	1,03%	0,97%	0,88%	0,75%
RÁBA Önkéntes Kiegészítő Nyugdíjpénztár	1996	1,10%	0,57%	0,48%	0,54%	0,57%	0,70%	0,58%	0,45%	0,71%	0,46%	0,46%	0,54%	0,58%	0,66%	0,95%	1,19%	1,04%
Richter Gedeon Rt. mellett működő Önkéntes Nyugdíjpénztár	1996	1,46%	0,43%	0,41%	0,40%	0,35%	0,38%	0,37%	0,38%	0,42%	0,37%	0,34%	0,35%	0,34%	0,32%	0,32%	0,31%	0,31%
Taurus Országos Önkéntes Kölcsönös Nyugdíjpénztár	1995	0,88%	0,67%	1,24%	0,82%	2,09%	1,52%	0,93%	0,74%	0,87%	0,84%	0,91%	0,71%	0,59%	0,70%	0,55%	0,54%	0,47%
TEMPO Nyugdíjpénztár	1994	2,06%	1,96%	1,79%	1,64%	2,78%	1,69%	1,52%	0,98%	1,69%	1,35%	0,87%	0,63%	0,54%	0,55%	0,76%	0,67%	0,61%
Tradicó Önkéntes Kölcsönös Kiegészítő Nyugdíjpénztár	2007								5,05%	2,73%	1,81%	1,08%	1,18%	0,72%	0,67%	0,84%	0,58%	1,09%
Újszászi Szövetkezeti Nyugdíjpénztár	1997	1,95%	1,90%	1,17%	1,05%	1,02%	1,15%	0,99%	1,07%	0,85%	0,98%	1,04%	0,79%	1,00%	0,76%	0,79%	0,84%	1,37%
Vasutas Önkéntes Nyugdíjpénztár	1998	1,75%	1,39%	1,29%	1,12%	0,90%	0,76%	0,69%	0,65%	0,86%	0,76%	0,71%	0,68%	0,58%	0,64%	0,79%	0,70%	0,71%
Voláncsalád Nyugdíjpénztár	1996	2,11%	2,05%	1,77%	1,54%	1,36%	1,39%	1,09%	0,98%	0,87%	0,86%	0,51%	0,77%	0,79%	0,73%	0,74%	0,74%	0,74%
Zugliger Önkéntes Kölcsönös Országos Nyugdíjpénztár	1997	1,74%	1,52%	1,61%	1,26%	1,15%	1,09%	1,07%	0,89%	0,82%	0,57%	0,51%	0,62%	0,48%	0,49%	0,48%	0,79%	0,82%

*Beolvadás alatt: 3M Önkéntes Nyugdíjpénztár, Lilly Nyugdíjpénztár. Végelszámolás alatt: Első Kalocsai Nyugdíjpénztár

Magyar Nemzeti Bank